Siebzehnter Jahrgang. Jüdische Pester Zeitung. Erscheint 3-mal wöchentlich.

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומערירען.
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייס בעגינט מיט דעם עסטאנגע דעם ערסטן בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין בודאפעסט, חשכ שטראסע נומ. 1, וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-אנד אנזעלדער צו זענדען בעליעבט.

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטלך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעט
פיר אסטערייך-אונגארן
(אנזעהרונג 8 גולדען אסטר. ווע.
העלביעהריג 4 גולדען אסטר. ווע.
פיערטעלייעהריג 2 גולדען אסטר. ווע.
פיר דיא איסלאנד
(אנזעהרונג 9 גולד. — קר. אן. ריג.
העלביעהריג 4 גולד. 50 קר. אן. ווע.
פיערטעלייעהריג 2 גולד. 25 קר. אן. ווע.

Budapest 28. Dezember 1885. בודאפעסט, מאָנטאג כ טבת התרמ"ו. זיעבצ'נטער יאהרגאנג 149.

דיא לאגע אין פראנקרייך.

דיא טאגעסנייגקייטען פראגע קאם — וויא ווייט בעריחמט אין דער פרייטאגנומער מעלדונגען — אין דער זיטצונג פאם 24טען דיעזעס מאנאטס אין דער פראנצאזישען קאמער צו אבשטימונג. עס האנדעלטע זיך דא איינגעטייל אים צוויי דינגע, דיא ענגע צוזאמענגעגרארען, פאן דער קאמער ערבאך אויסאינאנדער געהאלטען ווארדען; אים דען נאכהינגען קרעדיט פיר דיא טרופפען, דיא מאנ-קינג בעזעטצט האלטען אונד אים דיא ווייטערע אויפרעכטערהאלטונג דיעזער בעזאמטונג.

צו אנפאנג דער פאדרינגען וואכע דעבאטען דיא רעגירונג אונד אירע פרינדע אויף אינע מאיאריטאט פאן 20 בוז 30 שטימען. ביא דער אב-שטימונג געראטן עס אירע אבער נור מיט דער אדער נאטה. אינע מאיאריטאט אובערהויפט צו געוויינען, דעזע וואר זא קלין, דאס דיא פינדע דער רעגיע-רונג מיט אינעם טריומפיערענדען לאכען דאס דע-ולטאט בעגרוסטען. פיער שטימען צוים אלס אינגלטיג עלדלארט ווארדען זונד, זא דאסס ווען דעם נוכט געשעהען וואר, דיא רעגירונג מיט 30 שטימען אין דער מינאריטאט געבליעבען וואר.

מאן דאנן אלזא אننעהמען, דאס דיא מאנגע דיעזעס מינאסטעריאלס גנעצאהלט זונד, — דערר בריסאן, דער נאך דעם שטיעג פערריס צום מינאסטערפאזיטענען ערגאנגען ווארדע, וואר דער אינגעגע מאנן, דער אן דיא שטעללע דעס פראזידענטען דער דעפוטירטן בריסאן, דאסטע טרעטען דאנגען; נון שיינט אבער אויך ער אינגאנ-לד געווארדען צו זיין.

דיא דאמעמער האט אום דיא פראנצאזישע קריעגסערקלערונג אויפרעכט צו ערהאלטען דיא קרע-דיטע בעוויליגט. אבער דיא קאלאניאל-פאלטיק פערא-לטעלט, אונד מיט אחר דאס מינאסטעריום בריסאן.

עס זונד אלזא וויעדער שווערע טאגע אכער דיא פראנצאזישע רעפובליק הערען געבראכען, אונד ווער אויך נאכפאלגער בריסאנס זין ווירד דיעזע רעגירונג ווירד פאן קריעגע דיעזע זין; מאן בעגיכנעט אלס זאלכען אللגעמיין הערען פאן קלעמאנסא, אויף פר נאנץ קריעגע צוים הערען פריעדענע (דער שאן אינגאל מינאס-טעריאלדענט ווארד). אבער ווער אממער אן דער שפיטצע דער רעגירונג שטעהען ווירד, זא וואהרען דיעזע שווערע קאמפפע אונד אין בארדי-גער שטיעג.

ווען אין טראטראפפגעד מאנן אן דער שפיטצע דעם לאנדעס שטאנדע, זא האנגט ער פיעלליכט דיא רעפובליק נאך ווייטען. גרעוי אבער אום אין גريז פאן 13 יאהרען, דער צוויי גראסע פארטיען בעזיטצט, אבער זיך צו קוויעד אننעהמען אין בריסאן ערקלארט פיר אונד אויפס בעשטימט אننעהמען דיא קאנדידאטור גיכט אן דיא אנגעגרעטען. נור אין אינטיטלונגס פארגעלען, נור דיא ווייעדרווארל גרעוייס — זא שרייבט בריסאן — קאנן דיא רעפובליק פאן דער זיאבע דיא הארטנדען נעפאהר דעטטען.

דיא הייטע אننעלאנגען

טעלעגראפ טען דעפעשען

דער "יידישען פעסטער צייטונג".

בעלגראד, 28. דעצ. דיא סערבישען בעפאלדען נאהמען געסטערן נאכמיטטאגס בעזיטצ פאן פריאט.

פאריז, 28. דעצעמבער. אום אבנאהדנעטען הויזע נוכט זיך אינע שטאמונג געגען דיא וויע-דערוואהל גרעוויס וועגען דיעזעס האטען אלטערס אונד אום גרינדען דער פאלטיען אننעהדנעטען אין טהיל דער רעפובליקאנישען אבגעאדנעטען בריסאן געגען גרעוויס. דיא מאגאבנישען ווערע גערענקען דען אדמיראל דאמעיער אלס פראזידענט-שאפטקאנדידאטען אויפגעשטעלען.

פאריז, 28. דעצ. אللע גענען גרעוויס אننעטע-נאמענען אומטרעבע בעטען בוז וועטע אننעהמען אויפרעכט אויף עראל. אונד שיינט דיא ווייעדער-וואהל גريוויס זיכער.

פאריז, 28. דעצ. מינאסטעריפראזידענט בריסאן בעשווערט אן אننעם שרייבען דיא רעפובליק אننעהמען דיא רעפובליק אننאהלס דער פראזידענטענוואהל נוכט אننער נעפאהר אויסגעזעטצען אונד דען מאגאבנישען ווערע שפאלטענגען נוכט אן דיא האנד צו גערען. בריסאן ערקלארט פיר אויפ-ערלייך אונד אויפס בעשטימט מעסטע דיא קאנדידאטור נוכט אننעגעהמען. נור אין אינטיטלונגס פארגעלען, נור דיא ווייעדרווארל גרעוויס — זא שרייבט בריסאן — קאנן דיא רעפובליק פאן דער זיאבע דיא הארטנדען נעפאהר דעטטען.

צור טאגעסגעשיכטע.

אין אننזערעם פרייטאגליטעראטיקעל האבען ווير פאן דען טרובען אויסזיכטען דער נאכסטען צו-קונפט דער בארקנאהלבאינזעל געשפראכען, דיא אויהרען גרונד אין דער פאן דעם בולגارענפרוסטען אننגעלטעטען אויסזאהننג מיט דעם רוסישען צארען האבען. דיא ערסטען שרייטען דיא דער פרוסס צו אינלייטننג דיעזער אויסזאהننג געטהאן, האבען דענן אויך — וויא ווייט דאס שאן אן דעם ערוויאהننען לייטארטקקעל פאראויסגעזעהנט האבען — אין גאننץ רוסלאנד אויننגען אויסגעצייכנעטען אייننדרוקק געמאכט. דער פאם רוסישען צאר אן דען בולגارענפרוסטען זאפארט ענטזעצ-דעטע גענעראל וויאצאפ דורכגעטזיזט אין דיעזער שטיעג בערייטס אין זאפיא בעפינדען. וויא פרוסס אלעקסאנדער פאראנגעסטערן זיننען אننגעהיעלט, אונד וויא ער דען געאנדטען דעם צארען, דער יאהרשיننלך דער אבערבריننגער דער פערצייהننג זיننעס תערען אן דען פרוסטען אזוט. מיט גלאننז אונד אויסצייכننג עמפפאننגען ווירדען דיעזע.

פרוט אלעקסאנדער זעלבסט איזט פאן זיننגער הויפטשטאדט. דיא ער זיך זיننגער אבריننג צור ארמעע נאך סלייוויטצא ننכט געזוהען האט. מיט הممלשטרמننגער בעגייסטערننג עמפפאننגען ווארדען, מיט ווייבען, פרייدען אונד הוראה-רופען ווארדע ער פאן דען טרופפען בעגרוסט, דיא פאר אהם פאבערדעפלירטען, דער פרוסס זעלבסט טרוג אننגען לארבערקראننز, דען אהם דיא יאמען פאן זאפיא אבערריننגען. אום פאלאסט ווארדע דער פרוסס פאן דעם געזאנדטען דעם מולטאנס. מאדזשיד פאשא אונד דען פערטרעטערן דער מאכטע אין זאפיא בעגרוסט. וויא גאننز בע-זאנדערס בעמערקט ווארדע, איזט, דאס אן דען אפפענטליכען געביידען געבען דער בולגارישען פאהننע אויך דיא רוסישע פלאטטע ערטע.

אننערדעסען האבען דיא בולגارען בעריישט אننע בעדרוننגننג דעם וואפפענשטיللשטאנדעס געבראכען. דער ערטע דעם דעם אننגראפפען דעם וואפפענשטיللשטאנדעס בעשטיממט נאמליך, דאס אننע שטרעקקע פאן 4 מיליאמעטער צווישען סער-בען אונד בולגارען נייטראלעס געבליעבען מוססע. דאס הויסט בוז צום ערסטען מארץ ווערדען פאן סערבישען נאך פאן בולגارישען טروופפען בע-טרעטען ווערדען דارף. קוم האבען זיך עראט דיא סערבישען טروופפען פאן דעם פאן בעזעצטע גענעהמיגטען ווידער קריעג (אין בולגارען) ערוויקק-נעצאגען, אלס בולגارישע טروופפען אויף האהערען בעפעהל אדליג, בעגאנוואהן אונד דיא אויפער דעם טימאק פלוסס בעזעטצטען, נון בולדען דיעזע אבער אויننגען טהיל דעם נייטראלען געבייטעס, דאס פאן טروופפען הויפטבוים פייא האטטע בלייבען מוططען. דיא סערבישע רעגיערונג פראטעסטירטע זאפארט גענען דיעזעס פאהרען.

אלס אننזאהלט אויף דען פערטראننسبريך דער בולגارען, האבען דיא סערבישען טروופפען דיא בולגارישען גרענצאבשנאטטען גאנזאזלא

דא אבער אין ווירקליכקייט הייטע קיין אننגעגر מאننן אן גאننץ פראנקרייך דיא שטיממننגעהרהייט דעם קאننגרעסسעס אויף זיך פערااننגען קאننטע, זא ווירד אللער וואהرשיننليכקייט נאך גרעווי ווייטער אויף דעם פراזידענטענשטוהل געלייבען.

דיא מאننارכיסטען אבער האططען דער זאבע אירען לויף, אום אין דעם אننגעבליקקען, דיא פראנקרייך דער רעפובליקאנישען פערהער אונד מיסטרططען זאמט זין אللטען אלס "רططטער דער געזططططططאطططططط

וואונדער־דער אינדוסטריע!

נור 7 גולדען 75 קר.

קאסטעט בייא מיר פאן היישע אב איינע פארצ'ליכע

וואשינגטאנער

רעמאנטאר־אוהר

איט עכטעם גאלד־דובלע ארער זילבערנעקקעל, אם בינער אהנע שלאסעל אויסצוצוהען מיט צייגער־אריכטונג אונד פיינסט רעגולירטעם גיקקעלווערק פיר דאמען יעדר גיערליך נור 8.50 גולד. דיעזעלבע איט עכטעם 13־לאטהיגעם זילבער פאן ק. ק. אסטער־סונצירונגסאטט געפראבט, 12 גולד.

נור 7.40 גולד. איינע אנקעראוהר

איט פיינסטעם גאלד־דובלע ארער זילבערנעקקעל, אויף 15 רובינען געהענגט, מיט שעקונדעצייגער, אויף דיא מיגשע רעפאסיירט.

נור 5.10 גולד. איינע צילינדער טאשענאוהר

איט פיינסטעם פראנצאזישעם גאלד־דובלע ארער זילבערנעקקעל, דיעזעלבע איט עכטעם 13־לאטהיגעם זילבער, פאן ק. ק. סונצירונגסאטט געפראבט, שווער פערגאלדעט 6.50 גולד. — דיעזע אוהרען זינד פיינסט גראווירט, גללאשיירט, אויף דיא מיגשע רעגולירט אונד ווירד פיר דען ריכטיגען גאנג 5 יאהרע גאראנטירט.

עקסצעלזיאר־בריללאנטען.

נור 3.50 גולד, איין רינג

איט 6 קראאט גאלד מיט עקסצעלזיאר־בריללאנטען גע־פאסט אין עלעגאנטעם לע־דער מיט פאסטט געפשעירטעם עשואי, איט עכטעם 14־קראאט גאלד פאן ק. ק. סונצירונגס־אטט געפראבט 6.50 גולד.

נור 1,80 גולד. איינע קראוואטען־נאדעל

איט 6 קראאט. גאלד מיט עקסצעלזיאר־בריללאנטען גע־פאסט, האכסט עלעגאנט, אין איינעם מיט פאסט געפשעירטעם עשואי.

נור 3.50 גולד. איין פאאר אהרענגעהאנגע

איט 6 קראאט. גאלד מיט עקסצעלזיאר־בריללאנטען גע־פאסט, אין פיינסטעם לעדער־מיט פאסט געפשעירטעם עשואי. דיעזעלבען איט עכטעם 14 קראאט. גאלד, פאן ק. ק. סונצירונגסאטט געפראבט 5 פר. פער פאאר.

נור 2 גולד. איין מעדאיללאן ארער ארטבאנד

איט פראנצאזישעם גאלד־דובלע מיט בריללאנטען גע־פאסט, האכסט עלעגאנט.

דיא עקסצעלזיאר־בריללאנטען זינד וואסעריקלאר אונד האבען אין זאלכעם פייער אונד שריפט, דאס זעלבסט דער גראסטע פאכמאנן דיעזעלבען. פאן עכטען בריללאנטען גיבט אונטערשיידעט, אונד ווירד פיר דיא האלטבארקייט גארانטירט. בעשטעללונגען גע־גען פארהערינג איינזענדונג דעם בעטراגעס ארער דורך ק. ק. פאסטאנכאנטע זינד צו ריכטען אן

אוהרען־אונד שמוקק־דעפאט. (3)

י. ה. ראבינאוויץ

ווייען III, הינטערע צאללאמטסשטראססע 9.

„דער אנקער.“

געזעללשאפט פיר לעבענס־, אי־, רענטען־, פערזיכערונג

גענעראל־אגענטשאפט אין בודאפעסט

גיזעללאפלאטץ נר. 6.

וואזעלבסט לעבענספערזיכערונגס־אנטראגע ענטגעגענגענאמען מען אונד בעריישווילליג מינדליכע אדער בריעפליכע אויס־קונפט ערטהיילט, זאוויא פראספעקטע דער אגשטאלט איינגעשעללט ווערדען.

פערזיכערונגסשטאנד מיט ענדע דעצעמבער 1884 : 73.914

פערטראגע מיט 139.264,818 פל. 21 קר. קאפיטאל, גגעוואהרלייסטונגס פאנדס אם 31. מען

דעצעמבער 1884 . . . . . 37.000,000 פל. — קר.

איינגעהאלטען בין 31־שען דע־

צעמבער 1884 פיר שעדענפאללע 13.062.577 פר. 43 קר.

פיר איינשטייער־פערזיכערונג : 27.028.504 פל. 70 קר.

אן יעגע פארטייען, וועלכע איך אבלעבען מיט גע־ווינגאנשהייל פיר־ כעם זינד, ו

עריזאוא איסקינגס עריזאַרטען.» — בין עטעס איז עס נאך קיינעס ווידען איינגעפאַלען, דיא גאנצע סלאוואַקיא פיר דען הייב דעס ווידענזינדעס פעד־אנטוואָרטליך צו מאַכען. וואָרע עס — נאָטט בע־הוטע! אומגעקערט. האַטטע איינע ווען איינען ברוסטלכען קנאַבען גענפּיפּרט, דיא מלעפּפּער־באנדע דעס „פּגנעטלענשע:“ האַטטע געוויסס ניכט ערמאנגעלט, דאס גאנצע ווידענזתהום אנציקלאָפּען, יא דער ווייס, וואס פיר מאַפּטאל דיא אנאדים אונד סאלאים דאריים געשלאגען האַטטען.

* (הונדערט פיר הונדערט!) אלס דיא אונגאַרישע גאלד־נעטצע פון אונזערעס פינאנצמיניסטער איינגעגעבען וואָרע, דאס האבען זעלבסט געוויינטע פינאנצמאנגער אונד פּפּפּע־וויללינע פאטריאטען דאס געווכס פערבאנגען אונד גע־דאכט אדער איינעריזפון: „וויא ווייד דאס ענדען“ מאן האַטטע קיין רעכטעס פערשריען איף דען פרעדיג אונגאַרנס אים איסלאנד. מאן דאכטע, דאס עס שיער פאַללען ווערדע, דיא גאלדרעגטע צו בעגעבען. דיא וואר עס איינער אונזערער גלוי־בענסגענאססען אין ווען, ח ר מ אַ ד אַ ר ר יו־ט ע ר פון מ יי סס יג, דורכקטאר דער אסטערריכישען אָרענגעריאַנגשטאַל, דעס עס געלונגען איז, דיא פאַרוויער באַזיץ פיר דאס פאַ־מיער צו געווינען. עס וואָרד בעגעבען, עס שטאנד דער מוט אבער „אונטער פאַרי“, דאס הייסט: מאן צאהלטע פיר 100 גולדען רעגטע קיינע 100 גולדען אין געלד, זאגדען אים 3, 4, 5 בין 6 גול־דען ווייטער. נאך אונד נאך שטייג אבער דער קורס, אונד ד ר י מ ע ר ה א מ ד ר יא אונגא־ר יש ע נ אלדרעטע דאס פאַרי ער־ר יי כ ט, דאס הייסט מאן בעקאַמטע 100 פיר 100. וואס דאס בעדייטעט? פיר ערסטע, דאסס דאס איסראַאל צו אונגאַרנס פינאנצפעלדער אונד ווירט־שאַפטליכער לאנד פאַללעס פערטיינען האט: פיר צווייטע, דאסס מאן אן דען פיערען אויראַאַס גלייכבע, אונד אנגנעמט, דאס דער פיערטע אונד איף דעם באללאן צור הערשאַפט געראַנגען מוסס. אונזערע כריסטאַנישטיטשע ווערען מיט שלוס דעס יאהרעס 1885 אינע נטע בוללאַנין אויסזיכן קאָנגען, ווען איהרע פיעלען מיטגעגע דיא זיא אין דענטען אנגעלעגט האבען, מיט פאַללעס ווערטהע איינגעשטעלט ווערדען.

* (איין נייער וואָרטבאַו.) אונ־טער אללען נאטריעריטיינגען פערמאַנ וואהל קיינע איינציג איינען זא איבעריוויאלטיגענדען איינדרוקק איף דאס מענשליכע גע־שה הערפאַרברינגען, אלס דער אייסבריך איינעס וואָלקאנס. איין דייוי־גער בערג, ווידר פאַאַטצליך לעבענדיג, אפפענע זיינען שרעקליכען דאכען אונד שפיס פאַלאַקערנ־

דיא פיעריזיללען אונד געשמאַלצענע שטיינמאסען גענגען דען הימעל. איין שטראַם גלוהענדער אשע (דאָיא) ערגיעסט זיך וואדאנן איס דעס פרכטבאַרען דאכען, דער, זא ווייט ער רייכט, אללעס אין שטיט אונד קאָהלע פערוואנדעלט. איינעס זאלבען איס־ברוכע דעס: ין דער נאהע פון געאפעל בעפינדלי־כען פיעריפּפּיינדען בערגעס (דעווק) זינד אונטער דער רעגיערונג דעס ראמשען קאיזערס טיטוס (צעריסטע־ער דעס צווייטען טעמפּעלס) דיא שטאדטע פאמפּעי אונד הערקולאנום צום אָפּפער געפאַללען (זיטס 150 יאהרען ווידר אן דערען איסגראבונג גע־אריבעט, דייזע לאיא בילדעט שאטטער דען פיכטבאַרסטען באדען אונד איף דעס ווקקען דער פערוויסטערונג אשע, דיא הוי אונד דיא איף דעס באדען איינע אנדערע געשטאלט גיבט, עגס, שטעהען דאנן דיא בלוהענדסטען פלאנצענגען אונד אנזעלנגען.

הינריסענדער אונד איבעריואלטיגענדער נאך אלס דער אנבליק איינעס אין טהאטיגקייט בע־גריפפענען, וואָלאנס איט דער איסבריך איינעס אלבען איף דעס גרונדע דעס מעערעס, אונד אבער איינען זאלבען עי־שטאטטעט דער אטמאָספאַרישען אנזאַמלונג אין איקראנד וויינער דעגיעריונג בעריכט. אס פאַרגען דעס 18־טען דייוגעס — זא בעריכטעט דער מאָגוול — זאהלען ווייר דיכטען דאמפּף אונד דייכמאסען אויבער דען שפיעגעל דעס מעערעס (דאס שטללע ווללטמעער) זיך ערהעבען, ווייר ווגעלטען דער ערשטיינונג עגטע־גגענג, אונד בעמערקטען, דאס עס דער אויסבריך איינעס וואָלקאנס אס גרונדע דעס מעערעס איזט, עס וואר ניכט דאס־הוהאס, נאהע צו קאממען, אונד וואַרטעטען, ווייר דאַרען דען פאַלגענדען טאג אס: דיא ווייר אונס בין איף 2 מיילען נאהערגעקען. איך פינדע קיינע וואָרטע, אס מיינגס ערשטיינען אונד מיינער אבערראַשונג אויסדרוקק צו געבען. דאדס דיא פיהיר גלאטטער מעערעסשפּיגעל וואר, ערהאב זיך ערטעס אין ין גגענען 60 פוס אבער דעס מעערעס שפּיגעל דאגגעל דאגגע־דער בערג, דער אים טיעפען קעללען דיא פעלפאַבריסטען פיעריגאַרבען גגענען דען הים־מעל שלייד־דעטע. אין ערדער מיטטע ערפאַל־טע אין גיער אויסבריך, אונד יעדער אים־בריך פערלעגה דער גיען אינזעל אינע אנדערע גגעשטאלט. גיע דאס אינע ערשטיינונג איף מיך גע־מאכט. אלס דער אנבליקק דייזעס וואָלקאנס־בריכעס, אין דעסען אומקרייז עס אין דעס מעערע וויא אין אינעס ווידערגען דעסעל צוגיגג. דאס וואסער קאָכטע אונד שיטטע זעלבסט אין אינזערע נאהע, דיא ווייר אונז צוויא מיללען

(דעעמיללען) פאַן דער גייען אינזעל בעפאַנדען. אונד יעדע וועללע געבערדעטע זיך וויא אין לעבענדיג גגעוואַרדענער וויטהענער דראַכע, דער גיע וואָל־דאן בעפינדעט זיך 14 מיילען פאַן דען הנגנאַטאנגא אינזעלן.

* (לאַוועאונד ערלעפּאַנט.) אין אין אמעריקא בעקאַנטער טהיערבאַנדיגער, דעס־סען מענאַשעריע זיך גגעגגוואַרטיג אין פאַרעאַ (נאכבט פאַלאַדעלפאַיאַ) בעפינדעט, בעגאַט אס פיטען דיעעס דען קאָפּיג דעס „פּרינץ“, אינעס גגעוואַלטי־גגען גיבישען לאָוען. דיעזער וואר יעראַך שלעכטער לייגע אונד מאַכטע מיינע, זיינען באַנדיגער אנצי־גגייפען, דיעזער אללע ערשראָקקען אין דעס בעפינגעס, שאנד שאַפפגר אין דער זיללע, אין וועלכער ער גגעקעטטעט איזט. אלס דער לאָוע אויבער אין הערפיל. דיעזער וואר דעס עלעפאַנ־טען מיט אינעס מאַכטיגגען זאַטצע איף דען ווקקען גגעשפּיגגען אונד פיר־גגטיג זיין שרעקליכעס גגעבריס אין דעסען אַלס דער עלעפאַנט שיט־טעלטע זיך אינטער גראַאַסליכעס גגעבריל אונד שלוג מיט זיינעס מאַכטיגגען ריסעל נאך דעס לאָ־ווען. דיעזער וואר דען אויך באַלד איף דער ערדע, מיט דעס ריסעל הערטע דאגן דער עלעפאַנט דען לאָוען פעסט, וואַרפגגר ער אויגגן דיינער וויטענאַר־טיגגען פיסע איף דעסען קאָפּ וועטצטע, אין דריקק, אונד דער קאָפּ דעס לאָוען דעס מאַנגס דער שטיעגע אין אַר־מ־ליך פלאַטטגגעדרקקט. וויא אינגען ליבטען באַלל שליעריטע דאגן דער עלעפאַנט דיא ליבטע דייעס אנגריפפעס אים דייעס קאָפּיג הינגים. —

צוויא ספרי תורה

זיגר ביא דעס בעסטבעקאַנגטען סיפר בגימ־ון וואלד באַנדי אין האַלטש (פער נאָדיגג, קאָם. גיטרא) צו פערקייפען. ביידע ספרים זינד אים צגגנגגעגאַנגעגגט אונד ווהר שאן גגעשריעבען. דאס אייגע איזט 56 צענטימעטער האך אונד קאַפּעטגע 140 גולדען, דאס אנדערע 40 צענטימעטער האך אונד קאַפּעטגע 100 גולדען. איף וואגגש ווערדען דיא ספרים דען תרעדען רעפּלעק־טאנטען צור איבער־פיהרונג צוגעזענדעט.

דיא זינדען אונזערער צייט.

(פאָיוללע.)

(29 אַר־זעטצונג.)

יאָזעף האַלטע זיין פאַרפאַלל הערביא, לענגע אייגע מעגגע מאַפּיגע אייס, אונד באַם דיא דען אגוזעגגע־דען צור פריפונג אן, דאנן לאז ער אייגען אללגעטיינען בעריכט פאָר, דער דיא איינצעלהיטען צו אייגעס גאנצען פאַלאַנ צוזאַמגגענפאַסגגע, דיא גיטטער דער אגוזעגגדען ערהיטצטען זיך. דיא רוהיגע זיכערהייט יאָזעפּס, זיין פאַר־נעהמן ריוס דיא מיטטען הין, דיא אנדערען שלאָפּטען זיך דער מערהייט אן, דער זיין, דעסטען ווייקגגע דורך דיא שרעקקען דער ערטען נאכריכט גגעוואַכט וואָרדען, טרייב אגגטער דעס איינפלוסס דער צווייטען נאכריכט זיינע גגעבעל איבער דען פערשאנד. מאן שרייט נאך מאנכערליי וואָרט־גגעטגגט צור טהאט. עס וואָרדען אַללמאַכטען פיר שטיינ־הארדט אויסגגעשטאַללט. אונד יעדער דער אגוזעגגדען ווגעגגדען זיך בגעפיהלגגט זיך, אים פערהאַלטגגיסס דיינער מיטטעל, מיט איינער זוגדען סומטע אן דעס אויפ־קייפ אללעס שפּרייטטס. איינע פערשלעטטגדע שאַפטער וואָרגגן — שטיגגאַרדטס מיללאָן מיטגגרעגגגגס — פאַלל־מאַכטען איף דייגע איינהאלב מיללאָגגגן טהאלער אין יאָזעפּס האגדען.

נאך איינען אבשיעדסטרונק נאך איינעס זאָ גגוט בע־גאַנגגענען גגעשאַפטט — דיא וואגגגן פיהרען פאָר, דיא לעטטע־טען נאַסטע ראַללען פאָרט, פאַלל וויסגגן וויינגגס אונד שרייע, דער שפּרייע, אבער איינגגע איך פאַלל שוויגגר זאָגגע אונד

אבוואגגן איזט דער גאַשווגגדיג, אים מיטטגגס דגגגאך — צום אבגרונד צו פיהרען; —

דיא נאכריכט, דאס דער אייגגגאַלישע קייגג פאַן נייטס בעגגגגגן וועדדיג, וואר איינגגעראַפּפּען. דיא מאַפּיג־דיג פעללען שגגללד. דער באַנדער ע מ מ ר ך אונד דיינע נגגאַפּען פריאַמפּפּיגגען. באַלד אבער וואָרדען וויא ששטיגג. —

שטיגגאַרדט פערפיהרט דיא נאך מעהר דורך דיי! גגעשקקקטעס בעגגגגגען, אונדעס ער זעלבסט איף דאס פאַללען צו שטקקלדדען שיגגן, אונד פערקייפפט. דיא גגגגגגר־ער הערלטען דער מאַפּיגגגגס, דעס פערקייפען אויף דען פאַלגגגגג

אונד קרוויא פעא דיא זא צו פערלאסטן אים בעגריפפ וואדן, ווייטער אן אידרעס בעזוטצע בעהאלטען. יא נעסטערן פאדמטאג פאנד זאגאר צווישען סערבען אונד בולגאדען איין בלוטיגער צוזאמענשטאס שאמפ, דעם איינע בולגאדישן צום אפפער געפאלען ווגד. נעגען דיזעם פאדגעהען ווערד האט דיא בולגאדישע רעגיערונג פראטעסט ערהאבען.

פערשיעדענע נייאנקייטען.

* (אין גראסווארדיין) איזט עס — נעגען אללע ערווארטונג — דער נעשלאגענגע מינדע געלונגען, זיך אלס אמטליכען מיטטעל פון דעם גראסווארדיינער יידישען מאטרוסלבעגרעבעס צו דעם איך מערערע אדרעסאן אנגעמינדען. אנגרעפענדען צו לאסען דיא אדרעסאן אנגעמינדע האט געגען דיזע אנגערעכטע בעשטעמונג דיא נאטיגען שריטטע איינגעלייטעט.

* (דיא יודענקאמוניסטען) זיט יאהרען בעשטעהט אין רוסלאנד איינע קאמוניסטישע, דיא זיך מיט דען רעכטען דער יודען, ווייא דיזע נעהרונגען ווערען אללען, בעפאסט. צוויא פונקטע זינד עס בעזאנדערס אים דיא עס זיך האנדעלט: זאללדען יודען דאס גיערערלאסענגנס רעכטאים נאמען צו נעשטאטטעט ווערדען? אונד אב עס דען יודען ערלייבט ווערדען זאלל, גרונדבעזיטץ צו ערווערבען? דיא קאמוניסטען האט דיזע פראגען דען אמטליכען גיווערקשאפטען לעגען אידרע אנדערע מיינונגען דאס בעזאנדערע אין דען יודען אנגעלעגען. — אין אלטער גלייכגעגאנגענע אים דערזעלבען נעגענד דיא אידרע אין דעם גיווערבאר איינגעפאלדערט, אינע פאסטע זעלבסט צו בעגאנגען. אלס ערגעבניס דאס אין דעם אנגעלעגענהייט ערגאב, לעגט דער גיווערבאר לעגאל אין דען פיסען אויפגאבען, דאס דיא אדער פערמאל שטענדיגקייט הונדערט אויף אחן דאזאלסען, בזו ערגענדווארלען ערלעגען ווארד.

* (די יוליאוס גלאוזר) נעגען אלפאנזו אסטאר, אנווערדשאפטסבעזיטצער אונד גווערבעגענד דיא אסטערייכישע יוסטיצגעסעטצ, איזט פאדגעסטערן אין וויען געשטארבען. דיזע מאנעס-מאט רוהמטע אין נאהאללא אים אין אין זעהר וואהלען שאנע געהאלטענעם בעגראבניסס אן דיא הונדערטבלעבענען, עבענזא הרוסטען זאמטליכע מיטגלידער דעם קאיזערליכען הויזעס אונד אין גראסן נאמען אנגאר הערראנגעדער שטאאטס-מאנגער (אין מינסטער הר. פ יולע ר) אין בייליד איבער דען פערלוסט דעם איינגעבוגענען מאנגעס אים. הר. גלאוזער איזט יודישער אבשטאמונג. ער וויא הר. איינער (עבענפאללס גיווזענער יוסטיצמיניסטער) דיא ביידען גראסטען רעכטסגעלעהרטען אסטערייכס, שטאممען אין פאممען יידישען לעבען, אונד זינד אין דען אנטיסעמיטען גל תגר געהאסט.

* (קלייגע נאכריכטען.) דער אבגעאדענעטע דעם צווייטען דעכעגנער בעצירקעס, הודזיע מיט (רעגיערונגסאדיוטאנט, אין פייער דער יידישען קאנפעסיאן איזט אפפערגעסטערן אלטער אין 78 יאהרען גיסטארבען. — דער יונגסט פערשטארבענע באראן הירש, איבער דעסען לעבענבאנגעלעגס ווייס אין דער רעדעטען פרייטאגנומער אויספיהרליכ בעריכטעטען, האט פיר וואהלטהאטיג שטיפטונגען 100,000 מארק בעשטאמט. — אין דער באראנייע (רוסלאנד) איזט ווערוטאם בעפאנדען דיא אינטער דען 1897 שטייעטען דיא אים פערפלאכטעטען אחדיג דיא אבשיהט בעווכטען: 791 גרייבשטאדטאדסע (איינענס ליכע רוססען), 320 ווערען, 69 קאטהאליקען, 20 עוואנגעליקען, — 27 יודען פערשיעדענען גלאבען. —

* (איין גערוכטעס ווערגיר.) דעם „גיין פיסטער ווייטאל" ווייר איים גיר מאדא (קאם, סאבאלטש) בעריכטעט: אם 14. דיזעם טאג דער (נאמליך אין גיר-מאדא) איינע סלאוואישע בעטטלערין אין, דיא איינען פיר ביז פינף יאהרע אלטען קינדען, אנגעבליך אידרען זאהן מיט זיך האטטע, פון וועלכעם עס זיך אבער הערוישטעללטע, דאס ער איין געריבטעם קינד וויא. דיא לעם נאמליך דען קינדען, בזו דיא זיך דיירך דאס דארף בעטטעלטע, בייא איינער בייערין. דיא צום צוטפערדרייב מיט איהם פלייטיגטע אונד בייא דיזעיגר גלעגענהייט ערפאהר. דאס דיא בעטטלעריין אידרן פאס הויטע וויגער גאפטטעטע געטטאהלען האטטע. דער קנאבע איזט יידישער קא פפסיאן אונד וויס פון אין איינען עלטערן גיר זא פיעל, דאס זיין פאטער יואלפאנג (יואלפ) אונד זיינע מוטטער מארגע הייסט; פון אידרעם וואהנארט וויס ער גיר אנצוגעבען, דאס עס איינע מאנגא וא. דער ארטס פארשטאנד לעם איין גרונד דער איזואנגען דעם קנאבען דיא בטטרעגען פרעהאפטען אונד דעם בעגרקסגערבטע גיראבאר אינלעפערן. דער קנאבע פערבליעב אין דער אטטשאפפ אונד וואהרע פון איינער דאטטיגען אמטליכ אין פלעגע גנאדען. דיא עלטערן דעם קנאבען לאנגען איבער דעטצטערען בייא דער אטטסעראהדע אין גיר-

איינע גראפפ אנגאב הערראנגעדער שטאאטס-מאנגער (איך מיניסטער הר. פ יולע ר) איהר בייליד איבער דען פערלוסט דעם איינגעבוגענען מאנגעס אים. הר. גלאוזער איזט יודישער אבשטאמונג. ער וויא הר. איינער (עבענפאללס גיווזענער יוסטיצמיניסטער) דיא ביידען גראסטען רעכטסגעלעהרטען אסטערייכס, שטאممען פון פאممען יידישען לעבען, אונד זינד פון דען אנטיסעמיטען גל תגר געהאסט.

* (קלייגע נאכריכטען.) דער אבגעאדענעטע דעם צווייטען דעכעגנער בעצירקעס, הודזיע מיט (רעגיערונגסאדיוטאנט, אין פייער דער יידישען קאנפעסיאן איזט אפפערגעסטערן אלטער פון 78 יאהרען גיסטארבען. — דער יונגסט פערשטארבענע באראן הירש, איבער דעסען לעבענבאנגעלעגס ווייס אין דער רעדעטען פרייטאגנומער אויספיהרליכ בעריכטעטען, האט פיר וואהלטהאטיג שטיפטונגען 100,000 מארק בעשטאמט. — אין דער באראנייע (רוסלאנד) איזט ווערוטאם בעפאנדען דיא אינטער דען 1897 שטייעטען דיא אים פערפלאכטעטען אחדיג דיא אבשיהט בעווכטען: 791 גרייבשטאדטאדסע (איינענס ליכע רוססען), 320 ווערען, 69 קאטהאליקען, 20 עוואנגעליקען, — 27 יודען פערשיעדענען גלאבען. —

* (איין גערוכטעס ווערגיר.) דעם „גיין פיסטער ווייטאל" ווייר איים גיר מאדא (קאם, סאבאלטש) בעריכטעט: אם 14. דיזעם טאג דער (נאמליך אין גיר-מאדא) איינע סלאוואישע בעטטלערין אין, דיא איינען פיר ביז פינף יאהרע אלטען קינדען, אנגעבליך אידרען זאהן מיט זיך האטטע, פון וועלכעם עס זיך אבער הערוישטעללטע, דאס ער איין געריבטעם קינד וויא. דיא לעם נאמליך דען קינדען, בזו דיא זיך דיירך דאס דארף בעטטעלטע, בייא איינער בייערין. דיא צום צוטפערדרייב מיט איהם פלייטיגטע אונד בייא דיזעיגר גלעגענהייט ערפאהר. דאס דיא בעטטלעריין אידרן פאס הויטע וויגער גאפטטעטע געטטאהלען האטטע. דער קנאבע איזט יידישער קא פפסיאן אונד וויס פון אין איינען עלטערן גיר זא פיעל, דאס זיין פאטער יואלפאנג (יואלפ) אונד זיינע מוטטער מארגע הייסט; פון אידרעם וואהנארט וויס ער גיר אנצוגעבען, דאס עס איינע מאנגא וא. דער ארטס פארשטאנד לעם איין גרונד דער איזואנגען דעם קנאבען דיא בטטרעגען פרעהאפטען אונד דעם בעגרקסגערבטע גיראבאר אינלעפערן. דער קנאבע פערבליעב אין דער אטטשאפפ אונד וואהרע פון איינער דאטטיגען אמטליכ אין פלעגע גנאדען. דיא עלטערן דעם קנאבען לאנגען איבער דעטצטערען בייא דער אטטסעראהדע אין גיר-

בייא זיר איטטער. — דיא וואר אונד בליבען איינע איינ-פאטע באנקיערפפיא, בעטטאנקט איזט דען קייזיר איהרע הייליגקייט.

„אונד וזענן הייריך . . . ." נייין, דיא דוריפפ דיע-זען גערעדען ניכט איטדענקען. דיא דוריפפ גיטמאלס דאראן דענקען, איהרען נאפפען אין דיזעיגר בעגעיהונג אמגעשטמען.

אלס דיא נאך הייזע קאם, שלאפ דיא זיך אין איהרעם צימטער אב אונד וויינטע לאנגע. עס וואר גיס זיר דיא, דאס הייריך אין אללע איינען דעפפטע בינגען וזענע ער שטנדען נאך וויין הייזען מיטטע, אבגעאיים בעשאפפטיגט, דאפפע ער ניכט צוים איזט דאס לאנגע אייסלייבען ווי-נער פייער צו אכטען, אונד אלס דיא ערלייך אין זיין פיר-וואשקאבינעט טראט, מאכטע ער איהר וואפפע דיא מיט-הייזונג. דאס ער נאך הייטע אבגעד נאך וזענ הייזען מיטטע אונד עזיא 8 מאנג דאס בלייבען ווירדע. יאזע-פינע בראך אין טראגען אים, דיא הייריך נאטיליך איזט דיא בעפאלשטענדיג טיעننונג דייטעטע.

„גיט מיך מיט דיר, מיין הייריך", פלעהעטע יא-זעפינע, —

„נייין, קינד, דאס עזהט ניכט. איך האבע אין וזיען אינגעלייך פיעל צו טהון, אונד וזאס יזאללטעטס דיא אללין אין דער גראפפען שטאדט בעגעגען?"

„איך האבע אבער וזיען נאך ניכט געזעהען, אונד זעהנע מיך דאראנד. דיא צאללייבען קונטטשטעע דער קאיזערשטאדט קעגנען צו לעזענען.

(פארזעטצונג פאלגט.)

פאללייטאן.

דיא אויפגעקלארטען.

(22-פארזעטצונג.)

„דער טראגען וזילל יא ניכט עזיליבען, דאס איך פירדער אומגאנג מיט דיר פפלעגע. ער פיכטעט, דיא קאנג-טעטס אבלען אינגלוסס איזט מיינע דעלינאזען נינגר-זאטצע האבען."

„אונד דאך האט ער דיר נעטטאטטעט, מיר געלד צו שיקקען?"

„אָ, ער איזט נאבעל אונד גוט. נור גענען דיך האט איהן מיין ועליגער אפטער אָ זעהר איינגענאמען."

וויטטס דיא, יאזעפינע, איך נעהמע יעטצט איינע שטעללע אין וזיען אן. דיין מאנן האט, וזיא דיא מיר גע-שריעבען, אפטער אין דער קאיזערשטאדט צו טהון. וזיכע עס איינגעריכטען, דאפפ דיא איהן אינמאל דאהיהין בעגלייטטעטס. וזאהרעגד דיין מאנן דאנן אין נעטטאפפטן טראטטע איזט, ווירד זיך מאנכע שטענדע פינדען, דיא וזיר נעטטיגנאט צוברינגען קאנגען. אהנע דאס ער עטוואס דאפאן צו ערפאהרען בריכט."

יאזעפינע וזאר גענטצטיקקט פון דיזעם פארשלאג. פלאנג וזאריידען נעמאכט, וזיא דיא נעמיינ שאפפליך דיא קונטטשטעע וזיעגס בעריכטטען וזאללטען, דיא שטענדע פערגנינ דען ב ידען פיריגינען, וזיא וזיגען עס וזיגנינ מי-נטען נעזיעזען וזאריען, אונד דיא וזאריען ניכט וזיגנינ איבער-דאטטע. אלס דאס פינגאל צום אבפאהרען עזיטאנד. דיא

בייגנען דאטטען אומארטטען זיך עזום אבטטיעדע. בעגראדיגע ططטיגע אין דען וזאגען.

„אונד וזיא טטעהטס". פראגטע דיא צום וזאגנינ: פענטטער הינטס, מיט דיגען מהגאטעדפלאגען? האטט דיא אייט דיא לאבבעדען אייגער בעריטטטען וזאגנדען פערגיגטעט?"

דא פפיס דיא לאקאטאיזיע, אונד דער צונ בריוי-טע דאהין.

יאזעפינע טטאגנד אייט דעם פערראן, זיך דיא נאט-נעווארדענען אייגען טראקקענגד: דיא פראגנ דער פיינדען, דיא זיא ניכט מעהר האטטע בעגאטטיגטען קאנגען, מאגטע אטטטעזוהרעגד אין אהרע אהרען. יא, וזאס וזאר אייט אהרען מהגאטעדפלאגנ געזיאדדען? דיא פיהלטע, וזיא הייטע וזוזנוזנט נאך דיזם אונד עזרע איהר הערן דוזס טטאראטטע. צוזאר, הייריך וזאר נוט, עזרע, אונד דיא לייבע-טע אייהן אויפרייכטט. אבער קאנגטע ע דען ניכט גע-טטאטטען. דאס וזיינע פייזע אנטטטעדליכען דזיהט גע-וזיינע? —

יאזעפינע בעגאנד זיך אין אייגער פרכטבארדיגע אייפ-דענונג. אללדיא טריטטע איהרע מאדגענאהדע טטיגענ וזיעדער אייף אאר אייהרעם נייטטיגען אייגע. דא האטטע עס זיך דא שאן אייסנעמאלס, אייף דיא נאטטע מעגנע וזיטקקן צו קאנגנ. אנגאהלינע מנגטטען צור בעגוזאגדעדינ. צום נטטקקען, צום בעגייטטעדונ הינצוזייטטנ! וזיא אטט האטטע דיא דאראן נעדאכט, דאס אייהרע הימטלטטע קונטט וזיא אין דיא האטטטנ נעזעללטאאטטטדייזע עטאאהדענ וזיירדע, דאס קאיזער אונד האגיגע דיא מיט עזהרגנבעדינ-גען איבערהיטטען מאכטטנ. גון וזאר אללעם אים, אאר-